

UNIT X

Lesson 59

తెనాలి రామకృష్ణుడు (కథ)

పూర్వం విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని కృష్ణదేవరాయలు అనే రాజు పరిపాలిస్తూ ఉండేవాడు. ఆయన ఆస్థానంలో ఎనిమిది మంది కవులు ఉండేవాళ్ళు. వాళ్ళను 'అష్టదిగ్గజాలు' అనేవాళ్ళు. వాళ్ళల్లో తెనాలి రామకృష్ణుడు ఒకడు. అతను తెలుగులో గొప్ప కవి. కృష్ణదేవరాయలు తరచుగా కవులను చిక్కు ప్రశ్నలు అడుగుతూ ఉండేవాడు. వాటికి తెనాలి రామకృష్ణుడే సమాధానాలు చెప్తూ ఉండేవాడు.

ఒక రోజు కృష్ణదేవరాయలు సభలో

TENALI RAMAKRISHNUDU (a story)

Once upon a time a king called Krishnadevaraya was ruling the Vijayanagara kingdom. There were eight poets in his court. They were called *Ashta diggajams* (eight mighty elephants). Tenali Ramakrishna was one of them. He was a great poet in Telugu. Krishnadevaraya used to ask the poets some puzzling questions. Tenali Ramakrishna used to answer them.

One day Krishnadevaraya

“ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా నా చేత ‘అవును’ అనిపించగల్గినవారికి మంచి బహుమానం ఇవ్వబడుతుంది” అన్నాడు.

అప్పుడు తెనాలి రామకృష్ణుడు లేచి “రాజా! నేను మీ చేత ‘అవును’ అనిపించ గల్గుతాను. సెలవు ఇప్పించండి.” అన్నాడు.

“అనిపించగల్గటం కాదు. అనిపించి తీరాలి. లేకపోతే శిక్ష విధించబడుతుంది, జాగ్రత్త!” అన్నాడు రాజు. అందుకు ఒప్పుకున్నాడు తెనాలి రామకృష్ణుడు. “నీ యిష్టం వచ్చిన మూడు వాక్యాలు చెప్పి నా చేత ‘అవును’ అనిపించు.” అన్నాడు రాయలు.

అప్పుడు రామకృష్ణుడు, “మహారాజా! తమరు ఈ సామ్రాజ్యానికి సార్వభౌములు.” అన్నాడు. రాయలు కాదు అనలేకపోయాడు. అవును అనవలసి వచ్చింది. “ఇంకొక వాక్యం చెప్పు!” అన్నాడు. “రాజా! తమ తల్లి గొడ్డాలు కాదు.” అన్నాడు రామకృష్ణుడు. రాజు ఈ సారి కూడా అవును అనకుండా ఉండలేక పోయాడు. “మూడో వాక్యం కూడా చెప్పు!” అన్నాడు కృష్ణ-దేవరాయలు. “తమ భార్య పతివ్రత.” అన్నాడు రామకృష్ణుడు. ఈ సారి కూడా రాజు ‘కాదు’ అనలేకపోయాడు.

తాను అన్నమాట ప్రకారం ఒక విలువైన హారం తెప్పించి రామకృష్ణుడికి బహుకరించాడు కృష్ణదేవరాయలు.

said, "Whosoever, on any issue, could make me say 'yes' will be suitably rewarded."

Then Tenali Ramakrishna rose and said, "Oh King! I will be able to make you say yes. Please permit me.

"Not simply 'be able to', but you should. Otherwise, you will be punished. Be careful.", said the king. Tenali Ramakrishna agreed to it. "Well, you say any three sentences of your choice and make me say yes", said the king.

Then Ramakrishna said, "Oh Emperor! You are the lord of the empire." Krishnadevaraya could not say no. He had to say yes. "Tell another sentence", said the king. "Oh Emperor! Your mother is not a barren lady", said Ramakrishna. The emperor could not remain without saying yes this time also. "Tell the third sentence also", the king said. "Oh Emperor! Your wife is loyal to you" said Ramakrishna. The emperor could not say no this time also.

As per his promise, Krishna-devaraya summoned for a costly necklace and presented it to Ramakrishna.

DRILLS

a. Repetition drill

పూర్వం ఒక ఊళ్లో ఒక రాజు ఉండేవాడు.
 పది సంవత్సరాల క్రితం నేను రోజూ కాఫీ
 తాగేవాణ్ణి.
 పూర్వం ఒక రాజు పరిపాలిస్తూ ఉండేవాడు.
 శర్మ ఇప్పుడిప్పుడే మాట్లాడగలుగుతున్నాడు.
 సుశీల నిన్న ఇక్కడికి రాగలిగింది.
 గోవి ఈ పని చెయ్యగలిగినా చెయ్యలేదు.
 ఇప్పుడు నేను ఎక్కువ చదవలేకపోతున్నాను.
 నిన్న మీ ఇంటికి రాలేకపోయాను.
 శర్మ కదలకుండా కూర్చోగలడు.

నేను మాట్లాడకుండా ఉండలేను.
 అతను అన్నం తినకుండా ఉండగలిగాడు.
 ఈ మాట ఎవరికీ చెప్పకుండా ఉండ-
 లేకపోయాను.
 గురునాథం రేపు బెంగుళూరు వెళ్ళిపోయింది.
 ఈ సంవత్సరం నేను పరీక్ష పాసయిపోయింది.
 ఈ సంగతి వాళ్ళకు మంత్రిగారి చేత
 చెప్పబడ్డది.
 సరళ పుస్తకాలు ఇక్కడికి తీసుకురాబడ్డాయి.
 తాను అన్న మాట ప్రకారం అతను వచ్చాడు.

b. Build-up drill

అన్నాడు.
 ఇవ్వబడుతుందన్నాడు.
 బహుమానం ఇవ్వబడుతుందన్నాడు.
 మంచి బహుమానం ఇవ్వబడుతుందన్నాడు.
 కవులకు మంచి బహుమానం
 ఇవ్వబడుతుందన్నాడు.
 రాజు కవులకు మంచి బహుమానం
 ఇవ్వబడుతుందన్నాడు.

పిలిపించు.
 శర్మను పిలిపించు.
 పంపించి శర్మను పిలిపించు.
 వచ్చినవాళ్ళను పంపించి శర్మను పిలిపించు.
 ఇష్టం వచ్చినవాళ్ళను పంపించి
 శర్మను పిలిపించు.
 నీ ఇష్టం వచ్చినవాళ్ళను పంపించి
 శర్మను పిలిపించు.

c. Substitution drill

Model (i)

ఈ పని కమల చేత చెయ్యబడ్డది.

పుస్తకం చదువు

ఈ పుస్తకం కమల చేత చదవబడ్డది.

పూలు కొయ్యి

వాకిలి తెరుచు

కథ చెప్పు

Model (iii)

రవి చెప్పకుండా ఉండలేకపోయాడు.

మాట్లాడు

రవి మాట్లాడకుండా ఉండలేకపోయాడు.

తిను

కదులు

నడుచు

Model (ii)

నేను బాగా మాట్లాడగలుగుతున్నాను.

రాయి

నేను బాగా రాయగలుగుతున్నాను.

చదువు

నడుచు

పరిగెత్తు

Model (iv)

నేను నిన్న బాగా మాట్లాడగలిగాను.

రాయి

నేను నిన్న బాగా రాయగలిగాను.

చదువు

నడుచు

పరిగెత్తు

d. Response drill

Model (i)

నువ్వు సరళకు పాఠం చెప్పావా? (రమ)

నేను చెప్పలేదు; రమ చేత చెప్పించాను.

1. ఈ కలం నువ్వు గిరికి ఇచ్చావా? (లత)

2. సరళ మల్లెపూలు తెచ్చిందా? (ఉమ)

3. నువ్వు 'కాదు' అన్నావా? (శర్మ)

Model (ii)

లతకు నీ ఫోటో ఎందుకు చూపించావు?

చూపించకుండా ఉండలేకపోయాను.

1. రాజుకు ఆ మాట ఎందుకు చెప్పావు?

2. వాళ్ళను మీ ఇంటికి ఎందుకు పిలిచావు?

3. మోహన్ గొడుగు ఎందుకు ఇచ్చావు?

Model (iii) నువ్వు నిరుడు ఏం చేసేవాడివి? (కథలు-రాయి)

నేను నిరుడు కథలు రాసేవాణ్ణి.

1. శర్మ నిరుడు ఏం చేసేవాడు? (స్కూల్లో-పనిచెయ్యి)

2. శారద నాలుగేళ్ళ క్రితం ఏం చేసింది? (రేడియోలో - పాడు)

3. మోహన్ మైసూరులో ఉన్నప్పుడు ఏం చేసేవాడు? (రోజూ-ఇడ్లీ తిను)

An Intensive Course in Telugu

Model (iv) నువ్వు నిరుడు ఏం చేస్తూ ఉండేవాడివి? (కథలు-రాయి)

నేను నిరుడు కథలు రాస్తూ ఉండేవాణ్ణి.

1. శర్మ నిరుడు ఏం చేస్తూ ఉండేవాడు? (స్కూల్లో-పనిచెయ్యి)
2. శారద నాలుగేళ్ళ క్రితం ఏం చేస్తూ ఉండేది? (రేడియోలో - పాడు)
3. రవి ఢిల్లీలో ఉన్నప్పుడు ఏం చేస్తూ ఉండేవాడు? (రోజూ-చపాతీలు తిను)

e. Conversation drill

Model (i)

సరళ: ఈ పూలు ఎవరు కోస్తారు?

విమల: నేను కొయ్యగలను.

సరళ: నువ్వు కొయ్యగలిగితే పరవాలేదు.

1. గోపాల్: శర్మ ఇంటికి ఎవరు వెళ్తారు?

కుమార్ : .....

గోపాల్: .....

2. గౌరి : పాపను ఎవరు తీసుకొస్తారు?

లత : .....

గౌరి : .....

3. ప్రసాద్ : గిరిని ఎవరు పిలుస్తారు?

విమల : .....

ప్రసాద్ : .....

Model (ii)

బాల: లతతో నువ్వు చదరంగం ఆడతావా?

లీల: ఆడగలుగుతానేమో!

బాల: ఆడలేకపోతే చెప్పు. నేనే ఆడ్తాను.

1. రమ: లత దగ్గర్నుంచి నా కలం తెస్తావా?

ఉమ: .....

రమ: .....

2. గిరి: శర్మ ఈ పని చేస్తాడా?

రవి : .....

గిరి : .....

3. శారద : సరోజ ఈ తలుపు తెరుస్తుందా?

విమల : .....

శారద : .....

f. Transformation drill

Model (i)

ఇప్పుడు నువ్వు రావాలి.

ఇప్పుడు నువ్వు వచ్చి తీరాలి.

1. రేపు మీరు తొమ్మిదింటికి రావాలి.

2. మనం కష్టపడి పని చెయ్యాలి.

3. ఈ తలుపులు తెరవాలి.

4. ఈ సంవత్సరం నేను పాసుకావాలి.

5. అతనొక పుస్తకం తేవాలి.

6. మీరు డబ్బులు ఇవ్వాలి.

Model (ii)

నిన్న నా కోసం ఎవరోచ్చారు?

నిన్న నా కోసం ఎవరైనా వచ్చారా?

1. శర్మ మైసూరు ఎప్పుడు చూశాడు?

2. ఆమె ఏ విషయాన్ని గురించి

మాట్లాడ గలదు?

3. నీ పుస్తకాలు ఎవరికి ఇస్తావు?

4. శర్మను ఏ ఊళ్లో చూశావు?

5. రవి నా పెట్టె ఎక్కడ పెట్టాడు?

Model (iii)

- సుబ్బారావును లోపలికి పిలిచారు.
సుబ్బారావు లోపలికి పిలవబడ్డాడు.
1. శారదకు బహుమానం ఇచ్చారు.
  2. పిల్లలకు పరీక్ష పెట్టారు.
  3. ఈ హారం ఆమెకు బహుకరించారు.
  4. మొన్న సంగీతశాస్త్రంలో ఒక కొత్త ప్రయోగం చేశారు.
  5. ఇక్కడ కొత్త రోడ్డు వేశారు.

EXERCISES

a. Answer the following questions as shown in the model.

Model (i)

సరళ పాసవుతుందా?
పాసయితీరుతుంది.

1. ఇప్పుడు వాడు డబ్బిస్తాడా?
2. సుశీల రేపు వస్తుందా?
3. నేనిప్పుడు మాట్లాడాలా?
4. పోలీసులు దొంగలను పట్టుకుంటారా?
5. శర్మ ఇప్పుడు సైకిల్ తెస్తాడా?
6. తన పెళ్ళికి రవి మనల్ని పిలుస్తాడా?

Model (ii)

సుశీల మాట్లాడుతుందా?
సుశీల మాట్లాడగలుగుతుందో లేదో నాకు తెలియదు.

1. శారద ఎనుగు బొమ్మ గీస్తుందా?
2. వాళ్ళు దొంగలను పట్టుకుంటారా?
3. సరళ ఈ తలుపును తెరుస్తుందా?
4. పిల్లలు ఈ బొమ్మను తెస్తారా?
5. మోహన్ పది పూరీలు తింటాడా?

Model (iii)

శర్మ అక్కడికి ఎందుకు వెళ్ళాడు?
వెళ్ళకుండా ఉండలేకపోయాడు.

1. శారద ఎందుకు అన్నం తిన్నది?
2. నన్ను ఈ ప్రశ్న ఎందుకు అడిగావు?

3. లత ఎందుకు సినిమా చూసింది?
4. గోపి ఎందుకు మాట్లాడాడు?
5. నువ్వు అతన్ని చూసి ఎందుకు నవ్వావు?
6. గిరి రవిని ఎందుకు కలిశాడు?

b. Rewrite the following verb forms as shown in the model.

Model

- చెయ్యాల్సిచ్చింది.
చెయ్యవలసి వచ్చింది.
1. తినాల్సిచ్చింది.
  2. రావాల్సిస్తుంది.
  3. బహుకరించాల్సిచ్చింది.
  4. శిక్ష విధించాల్సిచ్చింది.

An Intensive Course in Telugu

c. Give negative replies to the following questions.

1. నిన్న శర్మ మాట్లాడగలిగాడా?	3. నేను పరీక్ష రాయగలిగానా?
2. సుశీల డబ్బు తేగలిగిందా?	4. మీరు మాట్లాడుకోగలిగారా?

d. Rewrite the following sentences in two ways as shown in the Model.

- Model** ఒక రాజు మన దేశాన్ని పరిపాలించాడు. (పూర్వం)
 అ. పూర్వం ఒక రాజు మన దేశాన్ని పరిపాలించేవాడు.
 ఆ. పూర్వం ఒక రాజు మన దేశాన్ని పరిపాలిస్తూ ఉండేవాడు.
 1. శర్మ రేడియోలో పాటలు పాడాడు. (నిరుడు)
 2. రవి మీ ఊళ్ళో పనిచేశాడు. (రెండేళ్ళ క్రితం)
 3. నేను రోజూ చదరంగం ఆడాను. (పది సంవత్సరాల క్రితం)

e. Give the negative forms of the following.

ఆడగలిగితే	X	.....
మాట్లాడగలిగినా	X	.....
చెయ్యగలగటం	X	.....
తినగలుగుతున్నాను	X	.....
చెయ్యగలిగేవాళ్ళు	X	.....

f. Change the following sentences into passive voice.

1. శర్మకు ఈ పుస్తకం ఇచ్చారు.	3. మా ఊళ్ళో రోడ్డు అన్నీ బాగుచేశారు.
2. శారదను ఇంటికి పంపించారు.	4. ఇవ్వేళ బజార్లో కొట్లు అన్నీ మూసేశారు.

g. Rewrite the following sentences changing the verb into causative.

1. ఇప్పుడు నాకొక కాఫీ తేండి.	3. రోడ్డు అన్నీ బాగుచెయ్యండి.
2. రామరావుకు బహుమానం ఇవ్వండి.	4. ఒక ఉంగరం కొనాలి.

h. Use the following verbs in your own sentences adding -గలుగు to the verb, in any tense/mood/aspect.

1. ఆలోచించు	2. తీసుకో

VOCABULARY

పూర్వం	long ago	విధించు	to impose
సామ్రాజ్యం	kingdom	ఒప్పుకో	to accept
రాజు	king	వాక్యం	sentence
పరిపాలించు	rule (v)	మహారాజు	great king
ఆస్థానం	royal court	తమరు	you (most honorific)
అష్టదిగ్గజాలు	the eight mythological elephants situated in the eight directions of the earth and carrying it (the earth) on themselves.	సార్వభౌముడు	emperor
తరుచు	often	తమ ₁	your (most honorific))
చిక్కు	difficult (adj.)	గొడ్డాలు	a barren woman
సమాధానం	answer (n.)	పతివ్రత	woman loyal to her husband
సభ	royal court	ప్రకారం	according to
బహుమానం	a reward; a prize	విలువైన	valuable
సెలవు ₂	permission	హారం	necklace
శిక్ష	punishment	బహూకరించు	to present (v.tr.)
		పొరపాటు	mistake (n)
		సినితార	cine-star

GRAMMAR NOTES

59.1. In this lesson the historical or remote past form of the verb is introduced.

The following pronominal endings -వాడు *vāḍu* (masc. sg.), -వారు *-vāru* (epicene honorific sg.), -వాళ్ళు *-vāḷlu* (epicene plural), -ది *-di* (neut. and fem. non-hon. sg.), -వి *-vi* (neut. pl.) are added to the future/habitual adjectival participle form (41.2.) of the verb to form the historical or remote past form of the verb. (See 41.4. for the details of the use of these pronominal endings which are also called predicate markers or nominalizing suffixes. These are added to an adjective or an adjectival participle to make it a noun or predicate.)

An Intensive Course in Telugu

Historical/Remote Past →

Future/Habitual Adjectival Participle + pronominal ending*

* -వాడు *vāḍu* / -వారు *vāru* / -వాళ్ళు *-vāḷḷu* / -ది *-di* / -వి *-vi*

వాడు/అతను టీ తాగేవాడు.

'He used to drink tea.'

vāḍu/atanu ṭī tāgēvāḍu.

అమె/ఆయన టీ తాగేవారు.

'He/She used to drink tea.'

āme/āyana ṭī tāgēvāru.

అమె/లత మా ఆఫీసు లో పనిచేసేది.

'She/Lata used to work in our office.'

āme/lata mā āfīsulō panicēsēdi.

వాళ్ళు పగలు నిద్రపోయేవాళ్ళు

'They used to sleep in day-time.'

vāḷḷu pagalu nidrapōyēvāḷḷu.

అక్కడ ఒక కోట ఉండేది.

'There was a fort.'

akkāḍa oka kōṭa uMḍēdi.

ఆ కోట చుట్టూ చెట్లు ఉండేవి.

'There were trees around that fort.'

ā kōṭa cuṭṭū ceṭṭu uMḍēvi.

59.1.1. If the subject of the historical/remote past verb is in first or second person the said verb forms are used with suitable concord (2.6.; 5.5.; 5.5.1.) just like the adjectival predicates do (see 14.3.1.). The reason for this verb form taking concord suffix (like a predicate noun in a NP + NP type of sentence which is also called verbless sentence (1.1.; 2.6.) is that the historical/remote past verb form is a nominalised form of the verbal adjective functioning as a predicate (adjectival predicate derived from a verb).

నేను 1963లో గుంటూరులో ఉండేవాణ్ణి/ఉండేదాన్ని. 'I used to live in Gungur

nēnu 1963 lō guMṭūrulō uMḍēvāṇṇi/uMḍēdānni. during 1963.'

నువ్వు 1970లో ఏం చేసేవాడివి?

'What did you used to do during 1970?'

nuvvu 1970 lō ēM cēsēvāḍivi?

మీరు 1970లో ఏం చేసేవాళ్ళు/చేసేవారు?

'What did you used to do during 1970?'

mīru 1970 lō ēM cēsēvāḷḷu/cēsēvāru?

మేం/మనం 1970లో క్రికెట్ ఆడేవాళ్ళం.

'We used to play cricket during 1970.'

mēM/manaM 1970 lō krikeṭ āḍēvāḷḷaM.

59.2. The historical/remote past continuous form of the verb is also introduced in this lesson. The same pronominal endings shown in 59.1. are added to the present adverbial participle (31.2.) + ఉండే* *uMḍē* construction to form the historical/remote past continuous form.

Historical/Remote Past →

Future/Habitual Adjectival Participle +
[ఉండే *uMḍē* + Pronominal ending**]

*ఉండే *uMḍē* is the future/habitual adjectival participle form (41.2.) of the verb ఉండు *uMḍu* which functions here as an auxiliary verb.

**-వాడు *vāḍu* /-వారు *vāru* /-వాళ్ళు *vāḷḷu* /-ది *-di* / -వి *-vi*]

వాడు/అతను 1960లో చపాతీలు తింటూ ఉండేవాడు. 'In 1960 he used to eat
vāḍu/atanu 1960 lō capātīlu tiMṭū uMḍēvāḍu. chapatis.

వాళ్ళు 1960లో చపాతీలు తింటూ ఉండేవాళ్ళు. 'In 1960 they used to eat
vāḷḷu 1960 lō capātīlu tiMṭū uMḍēvāḷḷu. chapatis

ఆమె 1960లో చపాతీలు తింటూ ఉండేది. 'In 1960 she used to eat
āme 1960 lō capātīlu tiMṭū uMḍēdi. chapatis

నిరుడు రోజూ నాకు ఉత్తరాలు వస్తూ ఉండేవి. 'Last year letters used to
niruḍu rōjū nāku uttarālu vastū uMḍēvi. come to me every day.'
(I used to get letters every day last year.)

59.2.1. Like the historical/remote past forms the historical/remote past continuous forms also show a concord with the subject in first and second persons. (See 59.1.1.)

నిరుడు నేను రోజూ ఒక గంట నడుస్తూ ఉండేవాణ్ణి/ఉండేదాన్ని. 'Last year, I was walking every
niruḍu nēnu rōjū oka gaMṭa naḍustū uMḍēvāṇṇi/uMḍēdānni. day for one hour.'

niruḍu nēnu rōjū oka gaMṭa naḍustū uMḍēvāṇṇi/uMḍēdānni.

నిరుడు మేం/మనం రోజూ ఒక గంట నడుస్తూ ఉండేవాళ్ళం. 'Last year, we were walking
niruḍu mēM/manaM rōjū oka gaMṭa naḍustū uMḍēvāḷḷaM. every day for one hour.'

niruḍu mēM/manaM rōjū oka gaMṭa naḍustū uMḍēvāḷḷaM.

An Intensive Course in Telugu

నిరుడు నువ్వు రోజూ ఒక గంట నడుస్తూ   'Last year, You were walking
ఉండేవాడివి / ఉండేదానివి.   every day for one hour.'

niruḍu nuvvu rōjū oka gaMṭa naḍustū
uMḍēvāḍivi/dānivi.

నిరుడు మీరు రోజూ ఒక గంట నడుస్తూ   'Last year, You were walking
ఉండేవారు / ఉండేవాళ్ళు.   every day for one hour.'

niruḍu mīru rōjū oka gaMṭa naḍustū
uMḍēvāru/uMḍēvāḷḷu.

59.3. In this lesson the abilitative base is also introduced. Recall the abilitative forms introduced in lesson 50, such as పాడగలడు *pāḍagalaḍu* 'He can sing.', పాడలేడు *pāḍalēḍu* 'He cannot sing.', etc. (50.1.; 50.1.1.; 50.1.2.). It has been stated that the abilitative forms do not express any tense (50.1.). But the abilitative base can be conjugated for different tenses, aspects and moods.

59.3.1. The abilitative base is formed by adding the auxiliary verb -గలుగు *-galugu* to the infinitive form (29.1.) of the verb*.

Abilitative base → infinitive (29.1.) + -గలుగు* *-galugu*

* -గలుగు *-galugu* behaves like a trisyllabic base in changing the second vowel to అ *a* (15.5.1.) and to ఇ *i* (28.6.).

చెప్ప-గలుగు-తున్నా-ను = చెప్పగలుగుతున్నాను 'I am able to tell.'

ceppa-galugu-tunnā-nu

చెప్ప-గలుగు-ఁ-డు = చెప్పగలిగాడు 'He was able to tell.'

ceppa-galugu-ḁ-du = ceppa-galig-ḁ-du (2.12.2.; 28.6.)

చెప్ప-గలుగు-తా-ను = చెప్పగలుగుతాను 'I will be able to tell.'

ceppa-galugu-tā-nu = ceppa-galugu-tā-nu

చెప్ప-గలుగు-అటం = చెప్పగలగటం 'being able to tell.'

ceppa-galugu-aṭaM = ceppa-galag-aṭaM (2.12.2.; 15.5.1..)

చెప్ప-గలుగు-ఇతే = చెప్పగలిగితే 'if one is able to tell.'

ceppa-galugu-itē = ceppa-galig-itē (2.12.2.; 28.6.)

చెప్ప-గలుగు-ఇన = చెప్పగలిగిన	'that which/who is/are able
<i>ceppa-galugu-ina = ceppa-galig-ina</i>	(2.12.2.;28.6.) to tell.'
చెప్ప-గలుగు-ఇనా = చెప్పగలిగినా	'though one is able to tell'
<i>ceppa-galugu-inā = ceppa-galig-inā</i>	(2.12.2.;28.6.)

59.3.2. The negative abilitative base is formed by adding -లేకపో* *-lēkapō* to the infinitive (29.1.) form of the verb. The negative abilitative base can also be conjugated for different tenses, aspects and moods.

Negative abilitative base → infinitive (29.1.) + -లేకపో* *-lēkapō*

* -లేకపో *-lēkapō* behaves like the verbal base పో *pō* in taking various suffixes.

చెప్ప-లేకపో-తున్నా-ను	'I am not able to tell.'
<i>ceppa-lēkapō-tunnā-nu</i>	
చెప్ప-లేకపో-యా-ను	'I was not able to tell.' (37.1.)
<i>ceppa-lēkapō-yā-nu</i>	
చెప్ప-లేకపో-యిం-ది	'She could not tell.' (37.1.)
<i>ceppa-lēkapō-yiM-di</i>	
చెప్ప-లేకపో-తే	'if one could not tell.' (32.2.1.)
<i>ceppa-lēkapō-tē</i>	
చెప్ప-లేకపో-యిన	'that/those who could not tell.' (41.1.2.)
<i>ceppa-lēkapō-yina</i>	

59.4. The causative forms of the verbal bases ఇవ్వు *ivvu* 'to give' and తీ *tē* 'to bring' are ఇప్పించు *ippiMcu* and తెప్పించు *teppicu* respectively.

నేను రవి చేత డబ్బు ఇప్పిస్తాను. 'I will have the money given by Ravi.'

(ఇప్పించు + తా-ను = ఇప్పిస్తాను 31.4.)

nēnu ravi cēta nīku ḍabbu ippistānu. (ippiMcu + tā-nu = ippis-tā-nu)

మనం గిరి చేత డబ్బు తెప్పిద్దాం. 'Let us have the money brought by Giri.'

(తెప్పించు + దాం = తెప్పిద్దాం = తెప్పిద్దాం 31.4.; 26.6.)

manaM giri cēta ḍabbu teppiddāM. (teppiMcu + dāM = teppid-dāM)

59.5. The passive voice is also introduced in this lesson. Though passive voice is not very much used in spoken variety of Telugu, it is used at times in written variety of Telugu as a stylistic variation. The passive base is formed by adding the auxiliary verb -బడు *-baḍu* to the infinitive form of the verb.

Passive base infinitive (29.1.) + -బడు* *-baḍu*

* -బడు *-baḍu* is a changed form of the verbal base పడు *paḍu*. It behaves like పడు *paḍu* in taking various suffixes and in undergoing changes before those suffixes. (See 38.2.)

చెయ్యి *ceyyi* 'to do' : చెయ్య-బడు *ceyya-baḍu* 'to be done'
అడుగు *aḍugu* 'to ask' : అడుగ-బడు *aḍaga-baḍu* 'to be asked'

ఈ పని చెయ్యబడుతుంది. 'This work will be done.'

ī pani ceyyabaḍutuMdi.

శాతవాహనులు ఆంధ్రులు అని చెప్పబడ్డది. 'It was stated that Satavahanas
śātavāhanulu āMdhṛulu ani ceppabaḍḍadi. were Andhras.'

చెప్పబడు-అ-ది = చెప్పబడ్డ-అ-ది = చెప్పబడ్డది (38.2.)

ceppabaḍu-a-di = ceppabaḍḍ-a-di

59.5.1. When the passive voice is used the agent-noun will take the agentive case marker చేత *-cēta* 'by'.

ఈ పని రవి చేత చెయ్యబడ్డది. 'This work was done by Ravi.'

ī pani ravi cēta ceyyabaḍḍadi.

59.6. The auxiliary verb తీరు *-tīru* is added to the past adverbial participle (45.1.) form of the verb to give a definiteness or certainty to the meaning of the verb. The compound base thus formed will take all tense and mood/modal suffixes.

ఈ పని రవి చేసి తీరు-తా-డు (తీర్తాడు) 'Ravi will definitely do this work.'

ī pani ravi cēsi tīrutāḍu. (27.8.)

మనం బాగా ఆడి తీరాలి (తీరు + ఆలి). 'We must play well.'

manaM bāgā āḍi tīrāli (tīru + āli) (2.12.2.)

59.7. తమరు *tamaru* 'you' is a 'royal/most formal/most honorific second person pronoun. The corresponding oblique base is తమ *tama*.

తమరు లోపలికి రాండి. *tamaru lōpaliki rāMḍi.* 'You please come inside.'

తమ పేరు చెప్పండి. *tama pēru ceppaMḍi.* 'Please tell your name.'

ఈ కుర్చీ తమకు. *ī kurcī tamaku.* 'This chair is for you..'

59.8. Notice the usage :

అనకుండా ఉండలేకపోయాడు. 'He could not remain without
anakuMḍā uMḍalēkapōyāḍu. saying something.'

This is an emphatic expression of affirmative (past tense) form అన్నాడు *annāḍu* 'He said.', and it contains double negative - one in అనకుండా *anakuMḍā* (the negative adverbial participle [45.3.]) and the other in ఉండలేకపోయాడు *uMḍalēkapōyāḍu* (the past negative abilitative [59.3.2.]). The opposite form of the above expression is

అనకుండా ఉండగలిగాడు. 'He could remain without
anakuMḍā uMḍagaligāḍu. saying something.'

which is also an emphatic form of the (past) negative form అనలేదు *analēdu* '(Somebody) did not say'. Such expressions stylistic variations with some change in the semantic content. Consider the following examples:

తినాడు. 'He ate.'

tinnāḍu.

తినకుండా ఉండలేకపోయాడు.

tinakuMḍā uMḍalēkapōyāḍu.

'He could not remain without eating.'

మాట్లాడాడు.

māṭṭlāḍaḍu. 'He spoke.'

మాట్లాడకుండా ఉండలేకపోయాడు.

māṭṭlāḍakuMḍā uMḍalēkapōyāḍu.

'He could not remain without speaking.'

తినలేదు. 'He did not eat.'

tinalēdu.

తినకుండా ఉండగలిగాడు.

tinakuMḍā uMḍagaligāḍu.

'He remained without eating.'

మాట్లాడలేదు. *māṭṭlāḍalēdu*

'He did not speak.'

మాట్లాడకుండా ఉండగలిగాడు.

māṭṭlāḍakuMḍā uMḍagaligāḍu.

'He remained without speaking.'